

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กับการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

ปิยณัฐ คำหวาน¹ ชนมณี ศิลาณิกิจ²

วันที่รับบทความ: 8 ตุลาคม 2567

วันแก้ไขบทความ: 10 พฤษภาคม 2568

วันที่ตอบรับบทความ: 15 พฤษภาคม 2568

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ (2) ศึกษาระดับการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ และ (3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ การวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ตัวอย่าง ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2566 จำนวน 333 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัย พบว่า (1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (2) การบริหารสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์; ผู้บริหารสถานศึกษา; การบริหารสภาพแวดล้อม

ประเภทบทความ: บทความวิจัย

¹นักศึกษาปริญญาโท, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240, ประเทศไทย
ผู้รับผิดชอบบทความ อีเมล: piyanatkhamwan@gmail.com

²คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

The Relationship Between Strategic Leadership of School Administrators and Environment Management in Schools Under the Secondary Educational Service Area Office Samutprakan

Piyanat Khamwan¹ Chonmanee Silanookit²

Received: October 8, 2024

Revised: May 10, 2025

Accepted: May 15, 2025

Abstract

This research article aims to examines the level of strategic leadership of school administrators under the Secondary Educational Service Area Office Samutprakan; investigates (2) the level of environment management under study; and studies (3) the relationship between strategic leadership of school administrators and environment management under investigation. The quantitative research approach was employed. The samples used in the research were 333 teachers in schools under the Secondary Educational Service Area Office Samutprakan in the academic year 2023. The research instrument was a 5-point rating scale questionnaire with the Item-Objective Congruence between 0.60-1.00 and reliability of the questionnaire in question stood at 0.97. The statistics used in data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation and Pearson's product moment correlation coefficient. Findings are as follows: (1) The level of strategic leadership of school administrators under the Secondary Educational Service Area Office Samutprakan overall and for all aspects were expressed at a high level. (2) The level of environment management under study overall and for all aspects were expressed at a high level. (3) The strategic leadership of school administrators positively correlated at the high level with the environment management under study, which was significant at the .01 level.

Keywords: Strategic Leadership; School Administrator; Environment Management

Type of Article: Research Article

¹Master's Candidate, Faculty of Education, Ramkhamhaeng University
Huamark, Bangkok, Bangkok 10240, Thailand
Corresponding Author Email: piyanatkhamwan@gmail.com

²Faculty of Education, Ramkhamhaeng University

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการได้มองเห็นความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อยกระดับศักยภาพของประชาชนชาวไทยให้มีความรู้ ทักษะ ตลอดจนสมรรถนะที่จำเป็นให้สอดคล้องกับความต้องการของแต่ละสาขาอาชีพในการขับเคลื่อนประเทศไทย โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาทุกมิติ ผลิตสมชิกของสังคม ให้มีสมรรถนะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และมีความพร้อมร่วมพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้ประกาศนโยบายและจุดเน้นประจำปีงบประมาณ 2567 โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาในทุกมิติ พัฒนาผู้เรียนไปสู่เป้าหมายของการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ (อุไรพร นครธรรม, 2566) ปัจจัยที่ส่งเสริมการพัฒนาของผู้เรียนให้เจริญเติบโตอย่างเต็มศักยภาพ นอกจากบทบาทของครูแล้ว ยังรวมถึงสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา รวมถึงอาคารเรียน อาคารประกอบอาคาร สถานที่ บุคลากร และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่อยู่ใกล้ตัวผู้เรียน สภาพแวดล้อมเหล่านี้มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน อีกทั้งยังช่วยกระตุ้นการเรียนรู้ เนื่องจากทุกองค์ประกอบของสภาพแวดล้อมมีผลต่อพฤติกรรม ในการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้จะเสริมการทํากิจกรรมการเรียนการสอนส่งผลให้การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ (ณัฐฐ์ แสงนุสิทธิ์ และกัลยมน อินทุสุต, 2565) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์จึงมีความสำคัญต่อความสำเร็จของหน่วยงาน ช่วยให้ผู้บริหารสามารถมองเห็นภาพรวม และขอบเขตได้อย่างชัดเจน และเป็นรูปธรรม เนื่องจากการบริหารเชิงกลยุทธ์เกี่ยวข้องกับการคิดวิเคราะห์ปัญหาที่มีความสัมพันธ์ต่ออนาคตขององค์กร

จากความเป็นมาและความสำคัญข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้อ้างอิงกำหนดแนวทางในการสร้างและพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา และการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

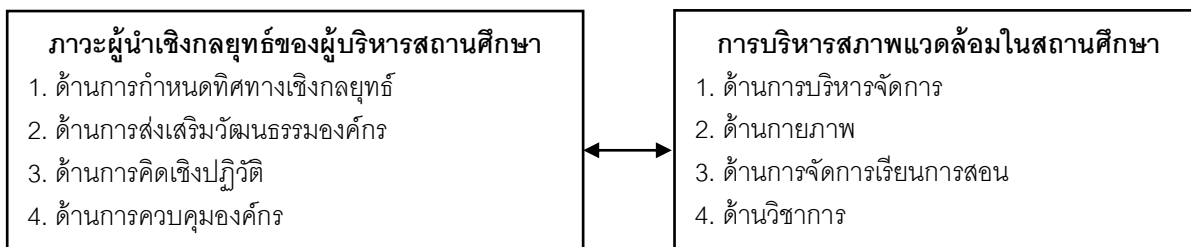
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จากการสังเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา และงานวิจัยของ วรวัชร เทียมสุวรรณ, วัชรพล วิบูลย์ศรีน, ศิโรจน์ ผลพันธิน และเหม ทองชัย (2562), สุทธิโชติ สมควรดี (2563), ณัฐฐ์ แสงนุสิทธิ์ และกัลยมน อินทุสุต (2565), ณัฐฐา เกียรติศิริกุล (2565), พลนวัต ศรีสูงเนิน และจักรกฤษณ์ โปดาพล (2565), นฤพร งามอรุณรัตน์ (2566), ศรีรัตน์ ประทุมโพธิ์ และอุไร สุทธิแย้ม (2566), พัฒนสิทธิ์ ไสภารัตน์ และกิกพิณัฐ อุสาโห (2567) สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา มี 4 ด้าน ดังนี้ (1) ด้านความสามารถในการกำหนดทิศทางกลยุทธ์ (2) ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กร (3) ด้านการคิดเชิงปฏิวัติ และ (4) ด้านการควบคุมองค์กร และสังเคราะห์การบริหารสภาพแวดล้อม และงานวิจัยของ วรณมณี โพธิ์พันธ์ (2561), นิตยา แก่นพูน (2563), จิตรา พันพิพัฒน์ (2564), สารีภา ราชบุญทอง, จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย และนภาเดช บุญเชิดชู

(2564), กิ่งกนก กิณเรศ (2565), อชิระ วิริยสุขหทัย (2565), นิชาภา เจริญวรย (2566), อุไรพร นครธรรม (2566), พันธิตรา สายอุปราข, พูนชัย ยาวิชัย และประเวศ เวชชะ (2567) สรุปได้ว่า การบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา มี 4 ด้าน ดังนี้ (1) ด้านการบริหารจัดการ (2) ด้านกายภาพ (3) ด้านการจัดการเรียนการสอน และ (4) ด้านวิชาการ ผู้วิจัยสามารถตั้งสมมุติฐานได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ มีความสัมพันธ์กัน และผู้วิจัยกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังแสดงในภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา และการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย

2. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และตรวจสอบความสอดคล้องเชิงเนื้อหา (Index of Item Objective Congruence--IOC) ได้ค่าความสอดคล้อง 0.60-1.00 วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามเป็นรายด้านและทั้งฉบับ โดยการใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) (Cronbach, 1951) พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

3. เก็บรวบรวมข้อมูลจากครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2566 จำนวน 25 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 2,319 คน กำหนดขนาดตัวอย่างที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากการเปิดตารางของ Cohen, Manion, and Morrison (2018, p. 206) จำนวน 333 คน เมื่อได้ขนาดตัวอย่างแล้วนำมาหาตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างหลายขั้นตอน (multi-stage random sampling)

4. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปตามลักษณะของข้อมูล ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพของครูผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ วุฒิการศึกษา วิชยฐานะ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) โดยการแจกแจงความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) และนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบคำอธิบาย

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ย (mean-- $\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation--SD) ตามหลักเกณฑ์พิจารณาการแปลค่าเฉลี่ย ดังนี้ (Likert, 1932; Lindner & Lindner, 2024, p. 152)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.3 วิเคราะห์ข้อมูลระดับการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ย (mean-- $\bar{X}$) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation--SD) ตามหลักเกณฑ์พิจารณาการแปลค่าเฉลี่ย ดังนี้ (Likert, 1932; Lindner & Lindner, 2024, p. 152)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง การบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง การบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง การบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง การบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง การบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's product-moment correlation coefficient) ดังนี้ (Pearson, 1909, pp. 23-25; Frost, 2019, pp. 97-103)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ = +1 หมายถึง ความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างสมบูรณ์
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ = 0.8 หมายถึง ความสัมพันธ์เชิงบวกที่ค่อนข้างสูง
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ = 0.6 หมายถึง ความสัมพันธ์เชิงบวกปานกลาง
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ = 0 หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ = -1 หมายถึง ความสัมพันธ์เชิงลบอย่างสมบูรณ์
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ = -0.8 หมายถึง ความสัมพันธ์เชิงลบที่ค่อนข้างสูง
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ = -0.6 หมายถึง ความสัมพันธ์เชิงลบปานกลาง

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย สถิติพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean-- $\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation--SD) และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา คือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน โดยที่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) มีค่า +1 ถึง -1

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ได้ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ (ดูตาราง 1)

ตาราง 1

ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยภาพรวมและรายด้าน

(n = 333)

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{X}$	SD	แปลผล	ลำดับที่
1. ด้านการกำหนดทิศทางการกลยุทธ์ (X_1)	4.32	0.66	มาก	4
2. ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กร (X_2)	4.34	0.60	มาก	2
3. ด้านการคิดเชิงปฏิบัติ (X_3)	4.33	0.60	มาก	3
4. ด้านการควบคุมองค์กร (X_4)	4.35	0.57	มาก	1
รวม (X_{total})	4.34	0.61	มาก	

จากตาราง 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.34$, $SD = 0.61$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านการควบคุมองค์กร ($\bar{X} = 4.35$, $SD = 0.57$) ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กร ($\bar{X} = 4.34$, $SD = 0.60$) ด้านการคิดเชิงปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.33$, $SD = 0.60$) และด้านการกำหนดทิศทางการกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.32$, $SD = 0.66$) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์การบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ (ดูตาราง 2)

ตาราง 2

ผลการวิเคราะห์การบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยภาพรวมและรายด้าน

(n = 333)

การบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{X}$	SD	แปลผล	ลำดับที่
1. ด้านการบริหารจัดการ (Y_1)	4.30	0.61	มาก	4
2. ด้านกายภาพ (Y_2)	4.34	0.56	มาก	1
3. ด้านการจัดการเรียนการสอน (Y_3)	4.34	0.59	มาก	2
4. ด้านวิชาการ (Y_4)	4.33	0.61	มาก	3
รวม (Y_{total})	4.33	0.59	มาก	

จากตาราง 2 พบว่า การบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, $SD = 0.59$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านกายภาพ ($\bar{X} = 4.34$, $SD = 0.56$) ด้านการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.34$, $SD = 0.59$) ด้านวิชาการ ($\bar{X} = 4.33$, $SD = 0.61$) และด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 4.30$, $SD = 0.61$)

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ (ดูตาราง 3)

ตาราง 3

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยภาพรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหารสถานศึกษา	การบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา				
	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y _{total}
X ₁	.608**	.633**	.645**	.622**	.689**
X ₂	.562**	.624**	.660**	.577**	.664**
X ₃	.653**	.651**	.581**	.637**	.693**
X ₄	.613**	.685**	.604**	.560**	.675**
X _{total}	.676**	.719**	.692**	.666**	.755**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา (X_{total}) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา (Y_{total}) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = .755$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การอภิปรายผล

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ผู้วิจัยมีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ มีพฤติกรรมและความสามารถในการพัฒนาองค์กรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างและเปลี่ยนแปลงปัจจัยต่าง ๆ ขององค์กร ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อม วัฒนธรรม กลยุทธ์ โครงสร้าง ภาวะผู้นำ และเทคโนโลยี มีหน้าที่ในการจูงใจให้บุคลากรนำการตัดสินใจของตนลงสู่การปฏิบัติ ผู้นำเชิงกลยุทธ์จึงมีบทบาททั้งสองด้านเป็นทั้งผู้กำหนดและเป็นผู้นำการปฏิบัติ สอดคล้องกับ เยาวรินทร์ ยัมรอด (2559) ได้กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นผู้ที่มีความสามารถในการคาดการณ์ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความยืดหยุ่น มีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถกำหนดทิศทางขององค์กรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร สอดคล้องกับ วรรณนิศา นนทศักดิ์ และสุทธิพงศ์ บุญผดุง (2566) ที่พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีความสำคัญต่อการพัฒนาองค์กรในทุกระดับ มีความสามารถในการคาดการณ์ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล สรรหาวิธีการในการกำหนดทิศทางและสร้างความสมดุลของการบริหารที่ชัดเจน กระตุ้นและสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาในองค์กร เพื่อให้องค์กรสามารถดำเนินงานได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับ ปภัสสร พรหมนุช และพรหมินทร์ ศรีหมื่นไวย (2567) ที่พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การบริหารสภาพแวดล้อมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารมีการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน ได้แก่ สภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่สวยงาม ร่มรื่น เป็นระเบียบ และมีบรรยากาศดี

มีความปลอดภัย มีวัสดุอุปกรณ์เสริมสร้างการพัฒนาการและเสริมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย มีสิ่งยั่วยุให้เกิดการเรียนรู้ และไม่มีมลภาวะ ซึ่งเป็นสิ่งที่ช่วยกระตุ้นและส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองไปสู่จุดหมายตามที่สถานศึกษากำหนด สอดคล้องกับ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2547) ที่ได้กล่าวถึงการบริหารสภาพแวดล้อมไว้ว่า กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและตามศักยภาพ และส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มีความรอบรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้พร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอน แหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ สอดคล้องกับ เหนียว ศีลาวังศ์ (2545) ที่ได้กล่าวถึงการบริหารสภาพแวดล้อมไว้ว่า ปัจจัยที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความเจริญของงานและพัฒนาการได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ นอกจากครูแล้วยังมีอีกปัจจัยหนึ่ง คือ สภาพแวดล้อมในสถานศึกษา โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอาคารเรียน อาคารประกอบ การสถานที่ รวมทั้งบุคลากรและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวผู้เรียนทุกชนิด ซึ่งมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนหรือก่อให้เกิดการเรียนรู้ เพราะสภาพแวดล้อมทุกอย่างมีอิทธิพลต่อจิตใจ และพฤติกรรมของผู้เรียน เป็นการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนและการปฏิบัติหน้าที่การงานของทุกคนในสถานศึกษาและช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนให้เกิดผลสำเร็จทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับ อุไรพร นครธรรม (2566) ที่พบว่า การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน กลุ่มเครือข่ายศรีเชียงใหม่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ วรณมณี โพธิ์พันธ์ (2561) ที่พบว่า การศึกษาการบริหารสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมและความสามารถในการพัฒนาองค์กร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร ทั้งนี้ การบริหารสถานศึกษาเป็นหน้าที่รับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างและการเปลี่ยนแปลงปัจจัยต่าง ๆ ขององค์กร ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อม วัฒนธรรม กลยุทธ์ โครงสร้าง ภาวะผู้นำ และเทคโนโลยี รวมทั้งมีหน้าที่ในการจูงใจให้บุคลากรนำการตัดสินใจของตนลงสู่การปฏิบัติ ผู้นำเชิงกลยุทธ์จึงมีบทบาททั้งสองด้านทั้งเป็นผู้กำหนดและผู้นำการปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารปรับใช้ลักษณะของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์กับการบริหารสภาพแวดล้อมซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของสถานศึกษาที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา การบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดเวลา ผู้เรียนได้รับการจัดการเรียนการสอนตามธรรมชาติ ได้ฝึกปฏิบัติจริง สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาจึงเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อผู้เรียนและช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ ความคิด บุคลิกภาพ มีความรับผิดชอบ และประสบความสำเร็จในการศึกษา สอดคล้องกับ ณัฐนันท์ทรร เที่ยมแทน (2559) ที่พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับบรรยากาศโรงเรียน สังกัดเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับ นิธิศ เอ็งชูชีพ (2565) ที่พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อบรรยากาศโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร อยู่ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

1.1 ด้านความสามารถในการกำหนดทิศทางกลยุทธ์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์โดยมีการวางแผนและกำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงและสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งจะเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นถึงทิศทางการเจริญเติบโตของสถานศึกษาตามเป้าหมายที่วางไว้

1.2 ด้านการคิดเชิงปฏิบัติ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการคิดปรับเปลี่ยนการบริหารงานในสถานศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก

1.3 ด้านการส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กร ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรโดยการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในการทำงานร่วมกันกับบุคลากร สนับสนุนให้ครูมีการใช้นวัตกรรมเพื่อการจัดการเรียนการสอน สนับสนุนผลงานทางวิชาการของครูให้มีความหลากหลาย

2. การบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

2.1 ด้านวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการจัดกิจกรรมด้านวิชาการให้เอื้อต่อการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน มีการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ใฝ่เรียนรู้ และได้รับประสบการณ์ มีการจัดห้องเรียนและวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน

2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลาย สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจ มีการจัดการเรียนการสอนโดยวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาตามมาตรฐานและตัวชี้วัดมีการจัดการเรียนการสอน โดยมีการกำหนดให้มีการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

2.3 ด้านกายภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มีความสะอาด สงบ ร่มรื่น และสวยงามอยู่เสมอ

เอกสารอ้างอิง

- กึ่งนก กิณเรศ. (2565). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารและพัฒนาการศึกษา), มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จิตรา พันพิพัฒน์. (2564). กลยุทธ์การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และ 2. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ยุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา), มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ณัฐ์ แสงสุทธิ และกัลยมน อินทุสุต. (2565). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร. วารสารวิชาการสถาบันพัฒนาพระวิทยากร, 5(2), 163-172.
- ณัฐา เกียรติศิริกุล. (2565). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ณัฐนันท์ธรร เจริญแทน. (2559). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับบรรยากาศโรงเรียน สังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นฤพร งามอรุณรัตน์. (2566). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2. วารสารนวัตกรรมการบริหารการศึกษา, 2(1), 20-28.
- นิตยา แก่นพุ่ม. (2563). การบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษของโรงเรียนกาญจนาภิเษก. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นิชาภา เจริญรย. (2566). การบริหารสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

- นิติศ เอ็งชูชีพ. (2565). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อบรรยากาศโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยธนบุรี.
- เหนียว ศีลาวงศ์. (2545). *ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักศึกษาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์พื้นฐานมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปัสสร พรมณู และพรหมินทร์ ศรีหมื่นไวย. (2567). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1*. *วารสารเสียงธรรมจากมหายาน*, 10(2), 122-143.
- พลนวัต ศิริสูงเนิน และจักรกฤษณ์ โปตาพล. (2565). *การศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1*. *วารสารวิจัยศรีล้านช้าง*, 2(7), 37-51.
- พัฒนสิทธิ์ ไสภารัตน์ และกิกพิณัฐ อุสาโห. (2567). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนจำปีศรีธาตุ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2*. *วารสารการบริหาร การจัดการ และการพัฒนาที่ยั่งยืน*, 2(1), 315-329.
- พันธิตรา สายอุปราษ, พูนชัย ยาวิชัย และประเวศ เวชชะ. (2567). *กลยุทธ์การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนเทศบาลตำบลปาดาล (ปาดาลราษฎร์นุกุล)*. *วารสารครุศาสตร์วิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่*, 9(2), 42-56.
- เยาวรินทร์ ยิมรอด. (2559). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในภาคตะวันตก*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วรรณณีนี ไพธิพันธุ์. (2561). *การศึกษาการบริหารสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31*. *ศึกษา วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล*, 5(2), 30-37.
- วรรณนิศา นนทศักดิ์ และสุทธิพงศ์ บุญผดุง. (2566). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. ในการประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 5* (หน้า 994-1004). มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, บัณฑิตวิทยาลัย.
- วรวรรษ เทียมสุวรรณ, วัชรพล วิบูลยศรีน, ศิโรจน์ ผลพันธิน และเหม ทองชัย. (2562). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21*. *วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต*, 15(2), 219-231.
- ศรีรัตน์ ประทุมโพธิ์ และอุไร สุทธิแย้ม. (2566). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2*. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 9(2), 169-182.
- สาริกา ราชบุญทอง, จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย และนภาเดช บุญเชิดชู. (2564). *การพัฒนารูปแบบการบริหารสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง*, 10(2), 128-139.
- สุทธิโชติ สมควรดี. (2563). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของข้าราชการตำรวจในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดมุกดาหาร*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์), มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2547). *หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. ผู้แต่ง.
- อชิระ วิริยสุขหทัย. (2565). *รูปแบบการบริหารสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 11(6), 60-71.

อุไรพร นครธรรม. (2566). การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน กลุ่มเครือข่ายศรีเชียงใหม่ 3
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 1. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สกลนคร*, 3(1), 129-143.

Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2018). *Research methods in education* (8th ed.). Routledge.

Cronbach, L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *Psychometrika*, 16(3), 297-334.

Frost, J. (2019). *Introduction to statistics: An intuitive guide for analyzing data and unlocking discoveries*.
Statistics by Jim Publishing.

Likert, R. (1932). A technique for the measurement of attitudes. *Archives of Psychology*, 22(140), 5-55.

Lindner, J. R., & Lindner, N. J. (2024). Interpreting Likert-type scales, summated scales, unidimensional scales,
and attitudinal scales: I neither agree nor disagree, Likert or not. *Advancements in Agricultural
Development*, 5(2), 152-163.

Pearson, K. (1909). Determination of the coefficient of correlation. *Science*, 30(757), 23-25.